

İkiz Gezginler İstanbul'da

BETÜL AVUNÇ

 tudem

BETÜL AVUNÇ

İkiz Gezginler
İstanbul'da

İKİZ GEZGİNLER İSTANBUL'DA

© 2014, Tudem Eğitim Hizmetleri San. Tic. AŞ
1476/1 Sok. No:10/51 Alsancak-Konak/İZMİR

YAZAR: Betül Avunç
KAPAK RESMİ: Gökçe Akgül
EDİTÖR: Burhanettin Düzçay

BASKI VE CİLT: Özyurt Matbaacılık İnş. Taah. San. ve Tic. Ltd. Şti.
Saray Mahallesi 123. Cadde No:2/1 Kahramankazan/ANKARA
Tel: 0312 384 15 36

Yirmi Üçüncü Baskı: Ekim 2021 (2000 adet)
(1. - 4. Baskılar: 2002 - 2006, Bulut Yayınları
5. - 12. Baskılar: 2007 - 2013, İş Bankası Kültür Yayınları)

ISBN: 978-9944-69-846-7

Yayınevi sertifika no: 45041

Matbaa sertifika no: 46772

Tüm hakları saklıdır. Bu yayının hiçbir bölümü, telif hakkı sahibinin önceden yazılı izni olmaksızın tekrar üretilemez, bir erişim sisteminde tutulamaz, herhangi bir biçimde elektronik, mekanik, fotokopi, kayıt ya da diğer yollarla iletilemez.

BETÜL AVUNÇ

**İkiz Gezginler
İstanbul'da**

tudem

Betül Avunç

İstanbul Üniversitesi'nde Klasik Arkeoloji Bölümünü bitirdi. Yüksek lisans eğitimini İTÜ Güzel Sanatlar Bölümünde tamamladı. Mitolojinin evrensel çekiciliğinden, renkli masal dünyasından esinlenerek kaleme aldığı kitaplarında, geçmişle günümüz arasında köprüler kurarak okurlarına ilginç serüvenler yaşatmakta, bir yandan da çocukların kültürel gelişimine katkıda bulunmaktadır.

Tudem Yayın Grubundan çıkan kitapları:

Roman

İstanbul Perisi
İkiz Gezinler İstanbul'dan Bodrum'a
İkiz Gezinler İstanbul'da
İkiz Gezinler Troya'da
İkiz Gezinler Güneş'in Sarayında
İkiz Gezinler Yeşillikler Ülkesi'nde
Duygu'nun Doğum Günü Armağanı

Değerli varlığım, annem Ayten Coşkun'a...

İÇİNDEKİLER

İkiz Gezginler Peri ile Ege	7
Günaydın	9
Körler Ülkesi	12
İo'nun Torunu	19
Deniz kızlarının Şarkısı	22
Şanssız Prenses	26
Davul Tozu, Minare Gölgesi	28
Bizans İmparatorunun Hayaleti	33
Melek	39
Mozaik İmparatoriçe	43
Köfte-Piyaz	49
Gladyatörler	53
Mavi Cami	58
Taşkışla	62
Boğa Başlı Canavar	66
Yaprak Havuzu	75

Pembe Ev	79
Bilgi Yarışması	84
Yılan Saçlı Medusa	87
Tanrılar ve Tanrıçalar	92
İyilik Perisi	95
Yemiş mi, Meyve mi?	98
Obur	102
Çarpışan Kayalar	105
Centilmen Taraftar	109
Canlı mı, Cansız mı?	113
Sarayda Tek Kale Maç	116
Saat Dokuzu Beş Geçe	121
Sünnet Yatağı	124
Vefa Bozası	131

İKİZ GEZGINLER PERİ İLE EGE

İkiz Gezginler İstanbul'dan Bodrum'a adlı kitapta tanıdığınız Peri ile Ege'yi unutmadınız, değil mi çocuklar? Bu sevimli ikizler yolculuklara çıkmayı, yeni yerler görüp yeni insanlar tanımayı, Anadolu'da gezerek eski efsanelerin izlerini aramayı çok severler. Bu yüzden herkes onlara "İkiz Gezginler" diyor. Birbirlerine pek benzemedikleri için insanlar çoğu zaman ikiz olduklarına inanmıyorlar. Peri beyaz tenli, koyu kahverengi saçlı, kahverengi gözlerinin derinliklerinde yıldızlar parıldayan sevimli mi sevimli bir kız; ikiz kardeşi Ege ise kumral perçemli, cin bakışlı, çevik bir oğlan.

Tarih ve gezi merakı onlara anne ve babalarından geçti. Anneleriyle babaları arkeoloji eğitimi görmüş. Bebekliklerinden bu yana ikizlere masal olarak ilginç tarihsel öyküler ve efsaneler anlatırlar. Peri ile Ege bunları dinlerken heyecanlanır, düşlere dalar.

Uzun süreli gezilere çıkabilecek yaşa geldiklerinde, anne ve babalarıyla birlikte güzel yurdumuzu dolaşmaya, eski efsanelerin geçtiği yerleri gezmeye başladılar. Bu konuda çok şanslılar, çünkü Türkiye öyle bir yer ki, neredeyse her taşının altında bir efsane yatıyor, ülkenin her köşesine dağılmış eski eserler bu efsanelerle canlanıyor. Tarihöncesinden bu yana sayısız uygarlığın gelip geçtiği bu topraklar bugünün çocukları için hem çok değerli bir kültür mirası, hem de eski çağların büyüleyici efsaneleriyle dolu rengârenk bir masal dünyası.

İkiz Gezginler İstanbul'dan Bodrum'a adlı kitapta Peri ile Ege'nin yaz tatilinde Batı Anadolu'da gezerken yaşadıkları serüvenleri okumuştunuz. Okul zamanı böyle uzun yolculuklara çıkamıyorlar elbette. O zaman da hafta sonu tatillerini değerlendirip, yaşadıkları kenti, İstanbul'u tanımaya çalışıyorlar. İstanbul öyle kocaman, öyle renkli bir kent ki, büyülüyor İkiz Gezginler'i. Nasıl büyülemesin? Bir zamanlar Roma, Bizans ve Osmanlı uygarlıklarına kucak açmış, "Kentlerin Kraliçesi" adı verilmiş bir kent o. Anlatacak ne çok öyküsü var, bilseniz! İkiz Gezginler'in İstanbul'u gezerken neler yaşadığını merak ediyorsanız, haydi siz de düşün peşlerine.

GÜNAYDIN

O sabah Peri herkesten önce uyandı. Yatağında keyifle gerinirken, pencereden ona bakan bembeyaz bir bulutla göz göze geliverdi. Tombul yanaklı bir çocuğun güleç yüzüne benziyordu bulut. Ama tombul yanaklı surat birden incelmeye, tepesinde iki boynuz, çenesinde bir sakal belirmeye başladı. Şimdi bulut bir keçiye benzemişti. Bir anda tekrar şekil değiştirip, kanatlarını açmış iri bir kuşa dönüştü. Bulut kuş masmavi gökyüzünde kanat çırparken, Peri de yatağından fırlayıp koridora çıktı.

Hafta arasında her sabah okula yetişme telâşıyla koşuşturup durdukları bu koridor, cumartesi sabahı nasıl da sessizdi. Yavaşça Ege'nin odasına girdi. Kedi biçimindeki yastığına sarılmış, mışıl mışıl

uyuyordu Ege. Kardeşinin bir an önce kalkmasını istediği halde, onu uyandırmaya kıyamadı Peri. Kararsızlık içinde sağa sola bakınırken, gözüne Yeşim ilişti. Hayvancık, pencerenin kenarındaki cam kavanozun içinde kıvrılıp bükülmekteydi.

Peri ile Ege'nin annesi, yıkadığı marulun yaprakları arasında bulmuştu Yeşim'i bir gün. Bu yemyeşil tırtılı atmaya kıyamamış, çocuklara göstermek için saklamıştı. Okuldan dönen Peri ile Ege, yeşil yaprağın üzerinde kıvrılıp bükülen sevimli yaratığı görür görmez sevmiş, onu evde beslemek istemişlerdi. Hemen bir cam kavanoz bulundu, içine marul yaprakları ile minik bir şişe kapağında su koyuldu. Bu kavanoz, minik tırtılın yuvası olacaktı artık. Anneleri, tırtılın yeşim taşı renginde olduğunu söylediği için, çocuklar ona "Yeşim" adını verdiler. Yaşasın! Balıkları Portakal'dan sonra, bir hayvanları daha olmuştu. Yeşim, o günden sonra Ege'nin odasında yaşamaya başladı.

Kardeşinin uyanmasını beklerken, bir süre Yeşim'le oyalandı Peri, ama Ege'nin uyanaacağı yoktu. Ne uykucu çocuktuktu bu böyle! En iyisi gıdıklayarak uyandırmaktı. Şöyle yavaşça yanaşıp, kulağını gıdıklarsa... Ama daha Peri

elini sürmeden, Ege kıkırdamaya başlamaz mı! Meğer tilki uykusundaymış. Uyur gibi görünüp, göz ucuyla Peri'yi izliyormuş deminden beri.

Ege'nin odasından taşan kahkahalar, çok geçmeden bitişik odadaki anne ve babalarını da uyandırdı. Ailece mutfağa girip kahvaltıyı hazırladılar. Babaları sucuklu yumurta pişirirken, anneleri ekmek kızarttı, çay demledi, sofrayı kurmak da her zamanki gibi ikizlere düştü. Kahvaltıda, o gün nereye gideceklerini kararlaştırdılar, sonra da hemen giyinip çıktılar.

KÖRLER ÜLKESİ

O gün İstanbul'un Tarihi Yarımadasına gidecek, Sultanahmet Meydanı'nı gezeceklerdi. Babaları karşıya vapurla geçeceklerini söyleyince, İkiz Gezinler çok sevindiler. Arabayla Boğaz Köprüsü'nden geçmek de güzeldi, ama vapura binmek başlı başına bir serüveni onlar için. Asya ve Avrupa kıtalarını ayıran İstanbul Boğazı'nı vapurla geçmenin keyfi başkaydı. İkiz Gezinler Kadıköy yakasında oturdukları için Asya'daydılar, ama yirmi dakikalık bir vapur yolculuğundan sonra Avrupa kıtasına adım atacaklardı. İki kıtayı birleştiren bir kentte yaşamak ne güzeldi! Sonbahar güneşi altında parlayan deniz ve şekilden şekile giren minik bulutların oynaştığı masmavi gökyüzü, keyifli bir İstanbul serüveni müjdeliyordu İkiz Gezinler'e. Evleri iskeleyle yakın olduğu için, kısa bir yürüyüşten sonra Kadıköy İskelesi'ne vardılar. Eminönü'ne giden

vapura atlayıp, kenardaki açık bölüme yöneldiler. Orası İkiz Gezginler'in en sevdiği yer, çünkü denize çok yakın. Vapurda giderken demir korkuluklara dayanıp İstanbul kıyılarını seyretmeye, vapurla yarışan martılara simit parçaları atmaya bayılır İkiz Gezginler. İşte, yerlerini aldılar bile. Vapurun kalkmasını beklerken, Peri'nin gözü dalgaların üzerinde oynayan balıkçı sandallarına takıldı. Bunlardan biri kıpkırmızı rengiyle göz alıyordu. Kırmızı sandalın içindeki balıkçı, denize sarkıtığı kovasına su doldurmaktaydı.

“Ege, bak! Balıkçı kovaya deniz koyuyor!” diye bağırdı Peri. Ne var ki Ege yerine, Ege'nin yanında oturan genç bir adam karşılık verdi ona:

“Hey küçük kız, hiç şiir yazdın mı sen?”

Bir yabancıнын durup dururken böyle bir soru sorması Peri'yi şaşırtmıştı.

“Şeyy... hayır, yazmadım.”

“Bundan sonra denesen iyi olur, çünkü az önce söylediklerin tek dizelik bir şiirdi bence.”

Peri iyice şaşırdı. Ne garip biriydi bu böyle. Tek dizelik şiirmiş! O kadar kısa şiir olur muydu hiç? Okulda ezberledikleri şiirlerin hepsi upuzundu. Onun bildiği en kısa şiir ise ünlü şair Orhan Veli'ye aitti:

*Gemliğe doğru
Denizi göreceksin
Sakin şaşırma.*

Bir yurt gezisi sırasında, Bursa'nın Gemlik ilçesine yaklaşırken, annesinden duymuştu bu şiiri Peri. Arabaları karayolunda ilerliyor, Ege'yle Peri de arka koltukta kendi aralarında konuşarak çevreyi seyrediyorlardı. Birden anneleri onlara dönerek bu şiiri okumuş, ikizlerin bir şey demesine fırsat kalmadan da deniz serilivermişti önlerine. Denizle karşılaşmaları o kadar ani olmuştu ki, anneleri Orhan Veli'nin dizeleriyle uyarmasa, gerçekten çok şaşıracaklardı. Sonra babaları, oranın Gemlik Körfezi olduğunu söylemişti. Gemlik'e uğrayıp koca bir kavanoz dolusu zeytin almışlardı o gün.

Vapurun Kadıköy İskelesi'nden hareket etmesiyle duşuncelerinden sıyrıldı Peri. Keyifle arkasına yaslanıp, çığlık çığlığa uçuşan martıları izlemeye başladı. Ege ise az önce Peri'yle konuşan genç adamla ahabap olmuş, derin bir sohbete dalmıştı. Tanısın tanımasın, herkesle sohbet etmeye bayılırdı řu Ege. Peri biraz kulak kabartınca, ikisinin Kadıköy tarihi hakkında konuştuklarını duydu. Genç adam, tarih

konusunda bilgili biriydi anlaşılan. Ege bu fırsattan yararlanıp yeni arkadaşını soru yağmuruna tutuyor, iyi bir dinleyici bulduğuna sevinen genç adam da anlattıkça anlatıyordu.

Hızla yol alan vapur, Haydarpaşa'daki dalgakıranın önünden geçmekteydi. Dalgakıranın üzerinde, yan yana dizilmiş bir sürü martı ve karabatak vardı. Karabatalardan bazıları iki yana açtıkları ıslak kanatlarını hafifçe sallayarak kurutuyorlardı. Bu görüntü Peri'nin çok hoşuna gitmişti. Karabatakları seyrederken, bir yandan da genç adamın Ege'ye anlattıklarını dinlemeye başladı.

“Çok eskiden İstanbul bomboşmuş,” diyordu genç adam. “Buraya ilk gelen insanlar Asya yakasına yerleşip Kadıköy'ü kurmuşlar. Tabii adı Kadıköy değil, Kalkedon'muş o zamanlar. Daha sonra başkaları da gelmiş. Yeni gelenler, Avrupa yakasını daha çok beğendikleri için, Kadıköy'ün tam karşısındaki kıyıya, yani bugünkü Sarayburnu'na yerleşmişler. Onlara göre, orası her bakımdan Kadıköy'den üstünmüş. Bunun üzerine, kendilerinden önce geldikleri halde, oranın güzelliğini göremeyip Kadıköy'e yerleşenleri kör sanmışlar. Kadıköy'e de 'Körler Ülkesi' adını takmışlar.”

Bu öykü Ege'nin çok ilgisini çekmişti.

“Peki, Avrupa yakasına yerleşen ve Kadıköylülere kör diyen o insanlar kimmiş?” diye sordu.

“Ne meraklı çocuksun sen böyle,” dedi genç adam, Ege'nin başını okşayarak.

“Ben de merak ettim,” diye söze karıştı Peri.

Genç adam, Peri'ye dönüp gülümsedi.

“Oo, bizim küçük şair de tarihe meraklı demek.”

“O benim ikiz kardeşim,” diyerek açıklama yaptı Ege.

“İkiz kardeşin mi? Ne biçim ikizsiniz siz? Hiç benzemiyorsunuz.”

“Biz ayrı yumurta ikiziyiz,” dedi Ege, bilgiç bilgiç. “Tek yumurta ikizi olsak benzerdik.”

“Peki ikizler. Madem merak ettiniz, Avrupa yakasındaki ilk kentin kuruluş efsanesini anlatayım size: Eski çağlarda insanlar pek çok tanrı ve tanrıçaya inanırlardı: Gök Tanrısı, Deniz Tanrısı, Ay Tanrıçası, Güneş Tanrısı, Savaş Tanrısı, Aşk Tanrıçası... Say sayabildiğin kadar. Eski Yunan mitolojisine göre bu tanrı ve tanrıçalar Olimpos Dağı'nda otururlardı ve en büyükleri de Zeus'tu. Tanrıların Kralı denirdi Zeus'a. Bir zamanlar, Zeus tarafından inek biçimine sokulan bir kız varmış. Adı da...”

BETÜL AVUNÇ

İkiz Gezginler
İstanbul'da

Gladyatör dövüşlerine sahne olan Hipodrom nerede?
Sultanahmet Camisi'ne "Mavi Cami" adı niçin verilmiş?
Halaskârgazi Caddesi'nin adı nereden geliyor?
Atatürk'ün son günlerini geçirdiği odayı merak ediyor musunuz?

İkiz Gezginler Peri ile Ege, bu kez yaşadıkları kentin büyüleyici dünyasında keşif dolu bir yolculuğa çıkarıyor bizi.

Uzak geçmişine ait söylencelerden, yakın geçmişin tarihi-kültürel mirasına İstanbul'u İstanbul yapan tüm değerler, kent kültürü bilincinin temellerini atıyor.

